

AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

İKİ YÜZ YILLIK ERMENİ SALDIRGANLIĞININ GÜÇ ALDIĞI KAYNAKLAR

Sabir ŞAHTAHTI

Blog No: 40
28.06.2019

Ermeniler her zaman işgalci bir siyaset gütmüşler, biz ise her zaman savunmada kaldık. Bazen de geri çekildik. Şimdi de aynı durumdayız![1] - Haydar Aliyev

Her milletin yaşam tarzında ve gelişmesinde ideolojinin rolü eşsizdir. Modern dünyada ulusal ideoloji, o milletin güvenliğinin temelidir. Ancak, ideolojinin temelleri sağlam, adil, gerçeğe uygun ve barışçıl olmalıdır. Aksi taktirde sadece diğer milletlere değil ait olduğu millete de fayda getirmez. Sonunda ciddi bir direnişe yol açar. Konuşmak istediğimiz konu sahte bir Büyük Ermenistan ile ilgilidir. Bu iddia yaklaşık iki yüz yıl boyunca Anadolu'da, Kafkaslarda ve şimdi ki İran arazisinde Müslüman-Türk ahaliye karşı büyük cinayetler soykırım ve zorunlu göç politikası izlenmiştir. XIX. asrın sonlarından başlayarak Osmanlı Devletine karşı Ermenilerden daha etkin bir şekilde istifade eden büyük güçler, I.Dünya Savaşında onları yaşadıkları ve vatandaşı oldukları devlete karşı gerçek anlamda kışkırttılar.

Şimdi fikirlerimizi daha açık bir hale getirmek için sahte Büyük Ermenistan hayalleri ile ilgili genel bir bilgi vermek gerekirse sahte Ermeni etnoğrafisine ait gerçekleri şöyle sıralayabiliriz:

- Bazı yalanları Ermeni toplumuna gerçek gibi sunmak,
- Olmayan konuları olmuş gibi göstermek,
- Sahte olaylar üzerinde tartışmalar yaparak farkındalık yaratmak,
- Bütün Ermenileri sahte Büyük Ermenistan iddiasına inandırmak ve bunu

gerçekleştirilmesi için oluşturulan bütçeye ödeme yapmaya mecbur etmek,

-Her tür meseleden istifade ederek dünya kamuoyunda taraftar toplamak.

Bu iddiaların neticesi olarak 1918-1920 yılları arasında Ermeniler tarafından yapılan toplu katliamların Bakü, Guba, Şamahı, Kürdemir, Lenkeran, Şuşa, İrevan, Zengezur, Nahçıvan, Şerur, Ordubad, Kars bölgelerinde acımasız bir şekilde yapılması sonucunda binlerce Türk öldürülmüştür. Bir milyondan fazla insan doğduğu toprakları terk etmek zorunda kalmıştır. 1918-1920 yıllarında şimdiki Ermenistan arazisinde yaşayan 575 bin Türkün 565 bini öldürülmüş veya göçe zorlanmıştır. Bu rakamı Z. Korkodyan kendi yazdığı Sovyet Ermenistanının Ahalisi 1831-1931 adlı kitabında belirtmiştir. Ona göre: 1920 yılında Sovyet Ermenistanının da 10 bin kişiden daha az Azerbaycan Türkü kalmıştır. 1922 yılında 60 bin göçmen geri dönünce Türklerin sayısı 72.596 kişi, 1931 yılında ise 105.838[2] kişi olmuştur.

Öncelikle belirtmeliyim ki modern dünyada Müslüman-Türk halkına karşı Ermenistanın ve Ermeni milliyetçilerinin saldırıları aktif bir şekilde devam etmiştir. Ancak bunlar birbirine bağlı olsalar da karıştırılmamalıdır. 1918 yılına kadar yani eski Azerbaycan topraklarında Ermenistan devleti kurulana kadar bu fonksiyonu Ermeni milliyetçi grupları idare ettiler. Bunlar Ermeni kiliselerinin imkanlarından ustalıkla istifade ettiler. 1918 yılında bu tarafa ise Ermenistan Devleti ile Ermeni milliyetçi gruplarının faaliyetleri birleştirildi. Konunun özelliğini daha iyi kavramak için Ermeni cinayetlerini istatistik olarak değil siyasi bakımdan tahlil etmek gerekir. 1917 yılında Çar Rusyası Hükümetinin, Bolşevik İhtilali sonucunda yıkılması, uzun yıllardan beri askeri baskı altında olan halklara, tabi ki de Azerbaycana bağımsız devlet kurma şansı verdi. Ancak üç deniz arasında devlet kurmak hülyası ve iddiası Anadolunun doğusundan, Güney Azerbaycan topraklarından ve Kafkasyadan çekilen Çar Rusyasının askeri birlikleri silah ve teçhizatlarını Ermenilere vererek Müslüman-Türk halkı için yeni bir tehlike yarattılar. Böylelikle 1905-1907 yıllarındaki kanlı olaylardan sonra 1918 yılının Mart ve Nisan aylarında yeniden toplu katliamlar başladı. Bu katliamların asıl sebebi uzun yıllar Çar Rusyasının esaretinde kalan Azerbaycanın bağımsızlık isteklerini engellemektir. 28 Mayıs 1918 yılında Tiflis şehrinde bir grup aydın tarafından doğudaki ilk demokratik devlet olan Azerbaycan Halk Cumhuriyeti ilan edildi.

Bağımsızlık beyannamesinin imzalanması bölgedeki durumu değiştirdi. Azerbaycanda milli ordunun olmaması, ekonominin bozulması, cahil insanların varlığı, Bolşevik ideolojisinin hızla yayılması, Cumhuriyet hükümetinin önünde duran en büyük problemdi. Ancak bundan daha tehlikelisi Ermeni silahlı birliklerini Azerbaycanda korkunç bir şekilde yaptıkları katliamların bitmemesi, aksine Ermeni birliklerinin dış destek bularak daha fazla silahlanması ve bunun sonucunda daha da azgınlaşmasıydı. I. Dünya Savaşında Osmanlıya karşı savaşan Ermenilerin silahlanmasına yardım etmeyen ülke yoktu. Bu konuda ki önemli bir tarihi gerçeği 1919 yılının Ocak ayında Nahçıvana vali olarak atanan İngiliz yarbay Frederik Eastfield Laughton, ve bir müddet sonra bunun yerine atanan yarbay John Chalmers Simpsonın[3] davranışlarında görebiliriz. Onlar, Türklerden Ermenilere tahıl satmalarını istiyorlardı. Görüldüğü gibi Ermeniler silah temin etseler de erzak bulmakta zorluk çekiyorlardı. Bu ortamda diplomatik girişimini süratle yapan Azerbaycan Halk Cumhuriyeti Hükümeti 1918 yılının Mart ayında yapılan katliamları araştırmak için oluşturduğu acil araştırma komisyonu ve 31 Mart tarihinin Azerbaycanlıların Soykırımı

Günü ilan edilmesi, Ermeni katliamlarının ifşa edilmesi konusunda ilk önemli siyasi adım olarak tarihe geçti.

Hükümet gizli bir şekilde Ermenistanda ki diplomatik temsilci M.X. Tekinskiye özel bir görev verdi. Bu temsilci İrevan ve Karsta Ermeni silahlı birliklerinin Müslüman-Türk halka karşı yaptıkları katliamları detaylı bir şekilde araştıracaktı. Buralarda yaşayan halkın zarar ziyarı, boş kalan evler, öldürülen ve yaralanan insanların adları ile ilgili istatistiki verileri toplayıp Dış İşleri Bakanlığına gönderecekti. Kaynaklara göre M.X. Tekinskinin yardımı ile İrevan Müslüman Milli Şurası acil bir şekilde İrevanda yaşayan Azerbaycanlıların dayanılmayacak kadar kötü olan durumları hakkında doküman hazırlayıp Avrupa ve Amerika gibi büyük devletlere gönderilmek üzere, Dış İşleri Bakanlığına göndermeyi başarmıştı. Azerbaycan Dışişleri Bakanlığı bu bilgileri dış temsilciliklerine ilettiler. Burada ki bilgilere göre tartışmalı araziler dikkate alınmadan Azerbaycan Türklerinin sayısı Ermenistandaki tüm nüfusun yarısını oluşturuyordu.

Burada Büyük Ermenistan ideolojisinin farklı bir yönünden söz edeceğiz. Değişen siyasi ve sosyal durumlara uygun olarak hedeflerine varmak için kolaylıkla taktik değiştirmektedirler. Azerbaycan Halk Cumhuriyeti Hükümetinin yıkılışı 28 Nisan 1920 yılında oldu. Azerbaycanın Sovyet Rusyası tarafından yeniden işgal edilmesi ülkede bütün alanlarda durgunluk yarattı. En önemlisi ise Azerbaycan Halk Cumhuriyetinin arazisinin 113.9 bin kilometre karesinin 97.3 bin kilometre karesi tartışmasız topraklar, 16.6 bin kilometre karesi ise tartışmalı topraklardan oluşmaktaydı[4]. Şu anda ise Azerbaycan Cumhuriyetinin arazisi 86.6 bin kilometre karedir[5]. Saldırgan Ermenistan, Azerbaycan topraklarının %20'sini işgal altında tutmaktadır. Görüldüğü gibi Cumhuriyetimizin yıkılmasından sonra Azerbaycanın toprakları zaman geçtikçe Ermenistan tarafından gasp edilmiştir.

Zengezurun Ermenistana verilmesi ile Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti coğrafi bakımdan Azerbaycandan ayrıldı. Ermenistan topraklarındaki Müslüman-Türk halka karşı zorunlu göç politikası izlendi. Bolşevik maskesi ile iyice güçlenen Ermeni milliyetçileri bütün imkanlardan istifade ederek Kremlin'e yerleşmeye ve Sovyet kanunlarından faydalanarak Azerbaycan halkına karşı çeşitli baskı kanunlarını hayata geçirmeye başladılar. Böylelikle 23 Aralık 1947 yılında SSCB Bakanlar Kurulu, Kolhozcuların ve diğer Azerbaycan halkının Ermenistan SSCden Azerbaycan SSCnin Kür-Aras ovasına göç ettirilmesi hakkındaki kararı kabul etti. Aynı kararda 1948-1950 yıllarında gönüllülük esasına göre Ermenistanda yaşayan yüz bin Kolhozcu Azerbaycanın Kür-Aras ovasına zorunlu göç edecekti[6].

Ermenilerin 1905-1907, 1918-1920 yıllarında yaptıkları cinayetleri, Zengezurun işgalini ve 1948-1953 yıllarında yapılan acımasız zorunlu göçü, Sovyet makamları unutturmaya çalışsa da halkın hafızasından silemedi. Azerbaycanı kan içinde Sovyetleştiren Bolşevikler, eski SSCBnin yıkıldığı yıllarda da aynı yolu seçtiler.

Dağlık Karabağ tartışmasını bahane eden eski SSCB, Glastnost ve Prestroyka oluşana kadar Azerbaycanın başı dertten kurtulmamalıdır! prensibine uygun davrandılar. Geçen asrın öncesinde olduğu gibi sonunda da bağımsızlığımıza karşı oluşan kötü niyetlerin hayata geçirilmesinde yine Ermenilerden istifade ettiler. Ermenistan ve Azerbaycanla çok yönlü ilişkileri olan Ermeniler 20. asrın sonunda yine ihanet yolunu seçtiler.

1987 yılının sonbaharında ilk defa ortaya atılan Dağlık Karabağda toprak iddiası iki tarafı yeniden karşı karşıya getirdi. Eski SSCB, bu tarafların her ikisinin hakkını, adaletini koruması aynı zamanda suçlu tarafı cezalandırması gerekirdi. Ancak Ermeniler sürekli olarak toprak iddia eden ve suçlayıcı bir şekilde, Azerbaycan tarafı ise teskin edici sözlerle savunmada kalıyordu. Bu süreçte Ermenilerin hilekarlığı yine de kendi rolünü etkili bir şekilde oynadı.

Önce Azerbaycanın Sumgayıt şehrinde her tarafın kayıp verdiği bir çatışma yaratıldı. Ermeni kökenli olup İsveçten gelen kameraman Artashes Gabrielyanın filme aldığı Sumgayıt olayları aynı gece birkaç Avrupa ülkelerinin televizyon kanallarında haber yapıldı. Bu olay açıkça Azerbaycan halkına karşı kasıtlı olarak çıkarılan siyasi ve ideolojik bir yayındı. Avrupa ülke vatandaşlarının SSCBne çok zor seyahat edebildiği bir zamanda Artashes Gabrielyanın Sumgayıt gelmesinin amacı neydi? Bu soruların cevabı bugün bile bilinmemektedir. Artashes Gabrielyanın haberine göre binlerce Ermeni öldürülmüştü ancak konu ile ilgili olarak kurulan soruşturma komisyonunun resmi ifadesine göre ölenlerin sayısı 32 kişiydi. Bunların yarısı Azerbaycanlıydı[7].

Bir diğer gerçek de Sumgayıt olaylarına katılan ve acımasız ölümleri yapmakla suçlanan Ermenilerin soruşturma komisyonuna verdikleri ifadelerdir. Ermenilerin katliamlarından zarar gören aslen Ermeni olan L.Mejlumyan, Grigoryan Eduard Robertoviçin bir çok Ermeniye öldürdüğünü ve kendisinin de tacize uğradığını anlatmıştır. Eduard Grigorian'ın isyanlar sırasında insanlara bedava uyuşturucu dağıttığına yönelik kanıtlar da vardır. Sumgayıt olayları aslında iki tehlikeli hedefi birleştirmiştir: İlk olarak, Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki çatışmayı kışkırtmak ve sözde "Büyük Ermenistan" iddiası için üyelik ücreti vermeyen Ermenileri cezalandırmak.

SSCB Devlet Güvenlik otoritelerinin gözleri önünde yapılan Sumgayıt olayları sırasında, Azerbaycan tarafına bilgi akışı tamamen engellenmiştir. Moskova merkezli basını, mazlum bir Ermeni imajı yaratmaya başladı. Ermenistan Sovyet Cumhuriyeti, bu ülkedeki Türk-Müslüman nüfusunu, silah zoru ile anavatanlarından ve kadim Türk topraklarından kovdular.

3 Eylül 1991'de Haydar Aliyev'in Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti Yüksek Meclisi Başkanı olarak seçilmesi uluslararası toplumun, özellikle de önemli politikacıların dikkatini Nahçıvan'a yöneltti. Büyük liderimizin politik faaliyetinin çok yönlü ve hedefleri doğru belirlenmiş politikaları, Nahçıvan'ın aydınlık geleceğini sağlayarak işgal tehdidini ortadan kaldırdı.

19 Ocak 1992'de Haydar Aliyev, 19 Ocakta kardeş ülke Türkiyeyi, 1 Nisanda AGİTi, 27 Mayıs'ta Birleşmiş Milletlerin Nahçıvana gönderdiği özel heyeti, 17 Haziranda ABDnin Azerbaycandaki temsilcisi R. Maylısı, 23 Temmuzda, Rusyanın özel görevler temsilcisi

Dağlık Karabağın barışçıl yollarla çözümü konusundaki arabulucu başkanı Vladimir Kazimirovu, 5 Mart 1993 yılında İngilterenin Azerbaycandaki daimi temsilcisi Harold Fomstoku ve Fransanın Azerbaycandaki büyükelçisi Jan Perreni kabul etti[8].

Bu toplantıların her birinde, Nahçıvan'ın, saldırgan Ermenistan tarafından ablukaya alınması ve işgalci devletin askeri tehdidinin yarattığı tehlikeler, Haydar Aliyev tarafından uluslararası basın da kullanılarak BMnin dikkatine sunuldu. Haydar Aliyev, Nahçıvana liderlik ettiği zaman, uzak görüşlülüğü sayesinde Özerk Cumhuriyeti tehdit eden sorunları ustalıklı savuşturuyor, halkın taleplerini minimum düzeyde de olsa karşılıyordu. Ulu Önderin yaptığı görüşmeler ve imzaladığı antlaşmalar, Özerk Cumhuriyetin siyasal, sosyal ve ekonomik sorunların çözülmesi için ortam yarattı.

Nahçıvanın Bakü ile ulaşımını sağlayan tek yol hava yoluydu. Bu nedenle hava limanı yeniden inşa edildi. Türkiyeden ve İrandan yardımlar geldi. Haydar Aliyev, Türkiyeye ve İrana yapılan resmi ziyaretlere bizzat katılarak devlet başkanları ile görüşüp antlaşmalar imzaladı. Böylece Türkiye ve İrandan elektrik enerjisi alındı ve Nahçıvanda bu ülkelerin baş konsoloslukları açıldı. Türkiye ile Azerbaycan arasındaki tek temas noktası olan Nahçıvandaki Ümit Köprüsü'nün hizmete açılması, Nahçıvanın yaşam tarzını hızla değiştirdi. Böylece Nahçıvanın savunma gücü de gelişti. Haydar Aliyev, Nahçıvanı korumak için Kars Antlaşmasından istifade etti.

XX. yüzyılın başlarında Mustafa Kemal Atatürk, Kazım Karabekir, Behbud Bey Şahtaxtinski ve diğer kahramanların yaptıklarını, bu asrın sonunda da Haydar Aliyev hayata geçirdi. Nahçıvanın kurtarılmasında Türk Devletinin, hükümetinin ve halkının büyük yardımları oldu. Eğer Haydar Aliyev 1993 yılında halkın imdadına yetişmeseydi Azerbaycan Devleti yok olabilir, bu ise Türkiyede de bazı problemlere yol açabilirdi.

19 Aralık 1991'de Ermeniler, Azerbaycan ve Ermenistan arasındaki demiryolu trafiğini, büyük çaplı silahlı saldırılar da dahil olmak üzere tüm araçları kullanarak durdurdular. Böylece Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti'ni tamamen ablukaya aldılar. Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in dediği gibi: "O zamanlar, Nahçıvan halkı, Ermenistan'ın tüm saldırılarına karşı, Haydar Aliyev'in önderliğinde büyük kahramanlık ve cesaret göstermişlerdi. Ermenistan tarafından yapılan tüm saldırılar, gerekli karşılık verilerek durduruldu. O zamanlarda Nahçıvanın kaderi belli oluyordu. Eğer Haydar Aliyev Nahçıvanda olmasaydı bu kader çok acınacak bir hal alacaktı.[9]

Haydar Aliyev Nahçıvan'da siyasal iktidara gelmeden önce, Azerbaycan Parlamentosuna Ermenilerin Dağlık Karabağ'a yönelik iddialarının yol açtığı tehlikeyle ilgili bir açıklama yaptı ve daha sonraki dönemlerde milli savunma kavramına ihtiyaç duyulduğunu basın yoluyla bildirdi. Bu milli savunma kavramına hem askeri savunma hem bilgi ablukasını delmek hem de ideolojik mücadelenin ortaya çıkması için belirlenen hedefleri içeriyordu.

1993'te Azerbaycan halkının ısrarcı talebi ile, milli lider Haydar Aliyev'in siyasal iktidara dönüşü, Azerbaycan'ın bağımsız bir devlet olarak ortadan kaldırılması planlarını bozdu. Büyük Lider Haydar Aliyev'in girişimi ve katılımıyla Azerbaycan parlamentosu, 20 Ocak 1990 gecesi ve daha sonra 25-26 Şubat 1992 tarihlerinde Hocalı'da işlenen soykırımı özel bir yasa ile değerlendirdi ve daha sonra asılsız Ermeni iddiaları ile ilgili çalışma yaptı.

Ancak, bu kararlar Ermeni saldırganlığına karşı bir bütünleşmeyi garanti etmiyordu. Çünkü, Ermeni milliyetçi çevrelerinin yirminci yüzyılın ilk yıllarından ve kurulduğu günden itibaren Azerbaycan ve Türkiye'ye (Osmanlı devleti dahil), Müslüman Türk halkına karşı düşmanlık ediyordu. Ermenilerin gerçek yüzünü dünyaya göstermek için onların karakterlerini öğrenmek gerekliydi.

Sonunda, milli lider Haydar Aliyev 26 Mart 1998 tarihli "Azerbaycanlıların Soykırımı Günü" emrini imzaladı. Böylece tarihte ilk kez sözde "Büyük Ermenistana yönelik genel eylem programının temellerini attı. 31 Martta alınan bu kararla Azerbaycanlıların Soykırım Günü ilan edildi. Bu kararname uyarınca yapılan çalışmalar, oluşturulan arşiv materyalleri, yabancı uzmanların da dahil olduğu araştırmaların tanıtımını sağlamıştır. Büyük Lider Haydar Aliyev'in, 1993-2003 yıllarında Azerbaycan Parlamentosu'nun Dağlık Karabağdaki çatışması konusunda yapılan görüşmelerde defalarca bir tarihçi özeni göstererek sahte "Büyük Ermenistan" ideolojisinin kullandığı yöntemleri ve onların hedeflerine ulaşmak için yaptıkları çalışmaları gerçekçi bir şekilde ele aldı.

Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in 1918 yılında ki Azerbaycanın Soykırımının 100üncü yıldönümünde, 18 Ocak 2018 tarihli bir belge imzalamış ve bu belge çerçevesinde önemli işler yapılmıştır. "Azerbaycanlıların Soykırımı Günü" kararnamesi, sahte "Büyük Ermenistan" davasının en tehlikeli prensibini ortaya çıkarmıştır. Çünkü Ermeniler "hedefe ulaşmak için her şey yapılabilir" ilkesini benimsemişlerdir. Sonuç olarak, kurnazlık, yalancılık, söylenti, casusluk, sahtekarlık, cinayet ve soygun gibi suçlar Ermenistan'da normal faaliyet halini almıştır. Bunları doğrulayacak birkaç örnek anlatabiliriz:

-20. yüzyılın başlarında, şimdiki İran'ın doğu ve batı Azerbaycan vilayetlerinde mevcut olan Cilovluq silahlı hareketinin asıl amacı Aras Nehri etrafındaki Türk-Müslüman nüfusu öldürmek ve göçe zorlayarak Ermeni ve Asurileri oralara yerleştirmek olmuştur[10]. Bazı tarihi kaynaklara göre, Ermenilerin, soykırımın tarihi ve yasal sorumluluğundan kurtulmak için İran'daki Asurileri kendileri ile beraber hareket etmeye yönlendirmiştir. Tarihçiler, Ermenilerin Asurileri sarhoş edecek kadar içirdikten sonra ellerine silah vererek Müslümanları öldürttüklerini söylemektedirler. Böylece Asuriler ne yaptıklarını, Müslümanları neden öldürdüklerini anlamamışlardır.

-Mart 1918de, Ermeni silahlı kuvvetleri İranın Hoy kentine saldırdı. Yerel güçler, şehri tehlikeden kurtarmak için şehir kapılarını kapatarak halkı kalede topladılar. Bu arada, Osmanlı Ordusu üniforması giyen üç subay şehre gelerek yetkilileriyle konuşmak istediklerini söyledi. Subaylar kaleye alındı ve yetkililerle görüştüler. Onlar, Osmanlı Ordusu askerlerinin şehre yardım için geldiklerini ve şehrin dışında beklediklerini, kapıların açılarak ordunun içeri alınmasını istediklerini söylediler. Görüşme sırasında kentin büyükleri gelen subaylardan şüphelendiler. Halil adında cesur bir adam, şehir kapılarının açılmasına karşı çıkarak kendisinin kontrol için gidebileceğini söyler. Bir iple kale duvarlarından aşağı inerek etrafı kontrol eder. Ermeni silahlı kuvvetlerinin saldırmaya hazır bir halde kale duvarlarının dışında beklediklerini görür. Ermeni kuvvetlerinin Rus silahları ile donatıldıklarını hatta makineli tüfeklerinin bile olduğunu görür. Askerlerin hepsinin Osmanlı üniforması giydiklerini, böylece kaleye girerek insanları öldürecek, belki içlerinden bir iki kişiyi sağ bırakarak bu katliamı Osmanlı ordusunun yaptığını etrafa yaymak istediklerini anlar. Böylece halkın Osmanlıya karşı olan güveni sarsılacaktı.

Halil'in zamanında bu bilgiyi vermesi nedeniyle Hoy halkı katliamdan kurtuldu.[11]

-1905-1907'de Samahı'da toplu katliam yapan Ermeniler, Taşnakların Sünni Müslümanlara dokunmadığına dair söylentiler yaydı[12]. 1918'de Bakü'deki Müslüman nüfus soykırımı maruz kalınca Dağıstandan yardım için gelen gönüllüleri geri döndürmek için, Bakü'nün resmi olarak İngiliz birliklerine teslim edildiğine dair söylentileri Ermeniler kasıtlı olarak yaydı. Böylece Baküye yardımın gereksiz olduğunu düşünen Dağıstanlılar Xırdalan'dan geri döndüler. Ermeniler, Sovyetler Birliği'nin çöküşü sırasında Azerbaycan'a karşı başladıkları toprak iddialarının gerçekleştirilmesi için yalan söylentiler yayma yöntemini yaygın olarak kullandılar.

- Hocalı soykırımının yapıldığı günün sabah vaktinde, yani 26 Şubat'ta, ortalık aydınlandığında, ormanda çaresiz kalan Azerbaycanlılar, silahlı bir grup görüyorlar. Silahlı adamlar onları Azerbaycan dilinde yanlarına çağırır. Böylece, Ermeni teröristlerin sözlerine inanan Hocalı vatandaşları esir edilirler.

- 2009'da ABD vatandaşı Sara Shroud, İran'ın batısındaki Azerbaycan vilayetinde tutuklandı. Milliyeti Ermeni olan Sara Shroud, iyi eğitilmiş ve deneyimli bir casus olduğu anlaşılmıştır. Topladığı casus materyallerin bir kısmını tutuklanana kadar istenen adrese ulaştırmayı başardığı anlaşılır. Casus kadın İran topraklarına Ermenistan üzerinden yasadışı yollardan girdiği ve topladığı bilgileri çeşitli yöntemlerle Ermenistana gönderdiği tespit edilmiştir. S. Shroud, 2010 yılında 500.000 \$ karşılığında serbest bırakılmıştır[13]. 2011'de, bir başka Ermeni casus kadını İran'a girdi. 34 yaşında olan Hol Taleyan adındaki bu casus, İranın Culfa şehrinde yakalandı. Taleyanın özel görevle Ermenistandan yasadışı olarak İrana geçtiği tespit edildi. İran istihbarat servisinin çalışmaları sonucunda Hol Taleyan'ın üst diş protezinde video kaydı ve ses kaydını yapabilen eşsiz bir cihaz olduğu anlaşıldı.[14]

- ASALA'nın Erivan'da kuruluşunun 37. yıldönümü Ocak 2012'de çok gösterişli törenlerle kutlandı. Törene, yabancı devlette yaşayan terörist örgütün bazı üyeleri katılmıştır. Bunlardan beş tanesi farklı ülkelerde farklı kanlı eylemlere katılan teröristlerdi ve cezalarının belli bir bölümünü çektikten sonra serbest bırakılmışlardı.[15]

- Şubat 2016'da Ermeni vatandaşı olan bir grup Ermeni, İstanbul'da yaşayan bir Ermeni ailesini öldürdü. 85 yaşındaki Yakup Demirci öldürüldü, 79 yaşındaki karısı Ayda Demirci ise ağır yaralandı. Ayda Demirci gazetecilere verdiği demeçte, Şişli bölgesindeki evlerine giren soyguncu çete üyelerinin kocasını ipe ellerini bağlamış. Daha sonra şiddetli işkenceler yapılan Demirçi, haydutlar tarafından domuz ipiyle boğuldu. Soyguncular yaklaşık 33.000 \$ karşılığı Türk Lirası ve çok miktarda altın takıları aldılar.[16] Kurbanlar neden herhangi bir ipe veya bir halatla değil de bir domuz ipi ile öldürülmüş olabilir? Kullandıkları yöntem bakıldığında bunların profesyonel katiller oldukları açıkça görülmektedir. Buna ek olarak, Ermeni vatandaşı Stella ve oğlu Varlam'ın temizlikçi olarak çalıştıkları evin sahibi Vedat Yöngeli İstanbuldaki evinde 18 Şubat 2019'da öldürdüler. Türk polisi katil anneyi ve oğlunu Interpol ile ararken, katillerin cinayeti gerçekleştirdikten sonra Kars'a giderek oradan Gürcistan'a ve Ermenistan'a gittikleri tespit edildi.[17]

- Gerçek araştırıldığında, Ermeni teröristler sözde Büyük Ermenistan ideolojisine maddi

yardımda bulunmayan Ermenileri bu şekilde cezalandırdıkları anlaşıldı. Yani, Ermeni terörizmi Ermenileri de hedef almaktadır. Ermeni terör örgütlerine maddi yardım sağlamayı reddeden ve bölücü Ermeni milliyetçileri gibi düşünmedikleri için 1903'te Moskovada bankacı Camgarov, 1907'de New York'ta Tavşancıyan, 1908'de Kahire'deki Devrimci yazar Arpiar Arpiaryan, 1914'te Türkiyede Aram Aramyan, 1915'te Türkiyede Mıgırdıç Arutyunyan ve Vaqe Ixsan (Esayan), Ermeni teröristler tarafından acımasızca öldürüldüler. Ermeni parlamentosunda 27 Ekim 1999'da yapılan terör eylemi de dahil olmak üzere bu listeyi daha da genişletmek mümkündür.

Çağdaş, dünyaca ünlü şarkıcı ve diplomat Charles Aznavur, araştırmacı Christopher Kann, siyasetçi Paruyr Ayrikyan, Moldova milletvekili Aureliya Grigoriu ve diğerleri Ermeni terörizminin tehditleriyle karşı karşıyadır. Bazı araştırmacılara göre, Ermeni kökenli gazeteci Hrant Dink'in öldürülmesi emrini de bizzat sözde "Büyük Ermeni" ideolojisini yürütenler vermiştir.

- ASALA, Nisan 2011'de, Türkiye'ye meydan okuyan bir bildiri ile yeniden ortaya çıktı. Bildirinin sonunda yapılan açıklama ile Ermeni milliyetçilerinin gerçek yüzü tamamen anlaşılıyordu: "Agop Agopyan yaşıyor, hepimiz Agopyan'ız!" diyerek ortaya çıktılar. Peki, Agopyan kimdir? Asıl adını yardımcısının bile bilmediği muhtemelen Lübnan asıllı bir Ermenidir. Gürgen Yanıkyan tarafından ABD'de iki Türk Büyükelçi öldürüldükten sonra bazı Ermeni aydınlarının desteğiyle kurulan ASALANın kurucusu sayılmaktadır.

1951'de Musul'da (Irak) doğdu ve 28 Nisan 1988'de Atina'da öldürüldü. Migranyan Migran ve Takosyan, Arutyun, Vahram Vahramyan gibi takma isimler altında uzun yıllar yaşamış olan terörist, Agop Agopyandır. Sonunda, 28 Nisan 1988'de Atina'da bir taksi beklerken kendi silah arkadaşları tarafından öldürülen Agopyanın üzerinde Yemen vatandaşı Abdul Mohammed Kasim adına düzenlenmiş sahte bir pasaport bulundu[18].

-Kuveytin kolluk kuvvetleri 11 Temmuz 2011'de örgütlü bir suç teşkilatı olan Ermeni grubunun etkisizleştirilmesi için bir bilgi yayımladı. Bu ülkenin İçişleri Bakanlığı Ceza Soruşturma Dairesi memurları, büyük villalardan ve kuyumcu dükkanlarından altın ve mücevherat çalan altı Rus vatandaşından oluşan profesyonel bir suçlu grubunu tutukladı. İki Ermeni kadını da içeren soyguncular ve haydutlar, son dört yılda bir milyon Kuveyt dinarına (yaklaşık 3.700.000 \$) değerinde altın takılar çalmışlardı. Kuveyt'te çoğunlukla yaz aylarında ticari vize ile gelerek zengin kişilerin villalarını soymuşlardı. Ön soruşturma sonucunda, bu Ermeni çetesinin soygun ve soygundan kazanılan ganimetlerin Arap ülkelerinde faaliyet gösteren Ermeni diaspora örgütleriyle paylaştığı ortaya çıktı.[19]

- Ağustos 2009'da PKK destekçileri Erivan'ın merkez meydanında Türk karşıtı mitingler düzenlediler. Bununla ilgili son bilgilere göre, Ermenistan topraklarında ve işgal altındaki Azerbaycan topraklarında PEJAK militanları için askeri eğitim kampları kuruldu[20]. PKK'nın Türkiyeyi ve PEJAK'ın da İrani parçalaması için hedefler belirlenmişti. İran'da yakalanan PEJAK üyeleri, Ermenistan topraklarında eğitildiklerini itiraf ettiler. Bu terör örgütlerinin hiçbirinin faaliyeti Kürt halkı için yararlı olarak değerlendirilemezdi.

Yukarıda bahsettiğimiz ve gerçeklere dayalı Ermeni teröristlerin yaptıkları eylemlerin listesini uzatabiliriz. Bütün bunlar Ermeni terör örgütünün uluslararası suçlarının sadece

küçük bir bölümüdür. Bu cinayetlerin analizi, ve çeşitli alanlardaki eylemler toplu olarak değerlendirildiğinde, sahte "Büyük Ermenistan ideolojisinin bölgedeki istikrarı, gelişimi, ilerlemeyi ve karşılıklı iyi ilişkileri ihlal eden bir faaliyet olduğunu göstermektedir. Bahsettiğimiz şey, bu sahte ideolojinin açıklanması için en çarpıcı örneklerdir. Bu hastalıklı düşüncenin ifşa edilmesi için birtakım işlerin yapılması zorunludur:

Bunlardan biri, uluslararası topluma, Ermeni milliyetçi çevreleri ve Osmanlı İmparatorluğu'nu parçalamak isteyen büyük güçlerin yüzyıldan fazla bir süredir Türk halkına karşı kullandıkları sözde Ermeni soykırımının sahte ve yalan olduğunu anlatmaktır. Sahte Ermeni soykırımı iddiası, modern Türkiye'ye karşı yürütülen politik bir baskı aracıdır. Her zaman, dünyanın siyasi haritasındaki değişimle birlikte, Amerika Birleşik Devletleri de dahil, dünyadaki değişik devletler bu olayda farklı bir konum sergilemiştir. Eski ABD Başkanı Ronald Reagan'ın hukuk danışmanı Bruce Felin, Beyaz Saray'ın araştırması sonucunda Ermenilerin 1915'te 2 milyon Osmanlı Türkünü öldürdüğünü söylemiştir.

1981'de sözde Ermeni soykırımı, Beyaz Saray tarafından araştırıldı ve Ermeni iddialarının asılsız olduğu kararlaştırıldı[21]. Maalesef ki, ABD arşiv belgelerine dayanarak aldıkları bu pozisyonu her zaman göstermiştir. Yukarıda belirtilen görevlerden biri de yabancı araştırmacıları sözde Ermeni meselesi hakkında bilgilendirmektir. Bu anlamda modern dönemde Ermeni meselesi konusunda yazılmış en değerli eserlerden birisi, Alman araştırmacı Jonnos Roun'un "Ermenistan ile Azerbaycan arasındaki Dağlık Karabağ Çatışması: Toplanmış Tarihi Belgeler" kitabıdır. Litvanyalı bilim adamı Imantas Melyanas'ın Azerbaycan Halkına Karşı Soykırım (1905-1994) adlı tarihi çalışması, ABD'li Samuel A.Weemsin "Ermenistan: Terörist Hristiyan Ülkenin Sırları" eserlerini göstermek mümkündür. Bu arada, Fayal Erix[22] ve Quram Marxuliya[23] ve diğerlerini ekleyebiliriz.

ABD araştırmacısı Samuel A.Weems'in diplomatik misyonunu kullanarak ABD, Avrupa ülkeleri ve Rusya tarafından Osmanlı İmparatorluğu'na karşı yürütülen casusluk faaliyeti hakkında çok gerçekçi belgeler ortaya koymuştur. Yazarın kaleme aldığı "Ermenistan:Terörist "Hristiyan Ülkenin Sırları," (Samuel A. Weems, "Armania: Secret of a Christian Terörist Satate, St. John Press, Texass, 2002) kitabında uluslararası sansasyon yaratmıştır. Bu bilim adamı defalarca Ermenilerin tehdidine uğramasına rağmen yolundan vazgeçmeden çalışmış ancak işinde başarılı olamamıştır. Kitabın yayınlanmasından bir süre sonra ABDde ki evinde gizemli bir şekilde ölen Samuel A.Weems'in ölümünün ardındaki gerçek nedeni hakkında resmi bir açıklama yapılmamıştır. Bahsettiğimiz kitabın ikinci cildinin henüz yayımlanmamış bölümü araştırmacının evinden çalınmıştır[24].

Son yıllarda bu alanda yapılan çalışmalar neticesinde, Rusya'nın siyasi ve bilim adamlarını temsil eden tanınmış kişiler, bu konuda sağlıklı bir pozisyon göstermeye başladılar. Öyle ki, Rusya'nın tanınmış tarihçi ve siyasi analisti Tarih Bilimleri Doktoru Oleg Yuryevich Kuznetsov, Mart 2017'de Hocalı Soykırımının tanınması için dilekçe vermiştir. Bilim adamı, 7 Ocak 2017 tarihinde, Rusya Federasyonu Yüksek Mahkemesi Başkanı adına Ermeni teröristler tarafından, 40 yıl önce Ermeniler tarafından Moskova'da işlenen bir dizi terör eylemi hakkında gizlilik kararının kaldırılmasını talep eden bir dilekçe sunmuştur.

Son olarak, hiçbir yorum yapmadan, önemli bir tarihi olaya kısaca atıfta bulunmak istiyorum: 20 Şubat 2018'de, Türkiye'nin Kayseri şehrinin Talas Belediyesi arazisinde

Hocalı Parkı ve Hocalı Soykırımı Kurbanları için bir anıtın açılış töreni yapıldı. Törene Rusya Federasyonu Devlet Duma Milletvekilleri Irina Rodnina, Dmitry Savelyev, Oksana Puşkina ve Duman'ın sorumlu çalışanı Ramin Gasimov katılarak birer konuşma yaptılar. Rus milletvekilleri, aynı gün anıta çiçek koyarak 25-26 Şubat 1992 gecesi, Azerbaycan halkına karşı yapılan cinayetlerin Soykırım olduğunu beyan ettiler[25].

[1] Haydar Aliyevin Azerbaycan Cumhuriyeti Yüksek Sovyetinin ilk oturumunda yaptığı konuşma. Vatan Sesi Gazetesi, No:9, 27 Şubat 1991.

[2] Ali Hasanov, Azerbaycanlılara Karşı Etnik Temizleme ve Soykırım Merhaleleri, Bakü, 2017, s. 400.

[3] Azerbaycan Cumhuriyeti Kars Başkonsolosluğu Yayınları, Tarihi ve Çağdaş Nahçıvan, İstanbul, 2016, s.206.

[4] https://az.wikipedia.org/wiki/Azərbaycan_Xalq_Cümhuriyyəti#cite_note-4

[5] <https://www.e-gov.az/az/content/read/21>

[6] http://www.iravan.info/1948-1953_deportasiyasi.html

[7] İzvestiya Gəzetsi, 30 Mart 1988.

[8] Vasif Talibov, Qayıdış, Azərneşr, 1990, s.839.

[9] Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyevin Konuşması, Azerbaycan Gazetesi, 6 Ağustos 2009.

[10] <https://president.az/articles/26762>

[11] M.Azadi, Azerbaycan Müslümanlarının Cilovlular Vasıtası İle Soykırım Tarihi, Urumiye, 2011, s.230.

[12] S.H. Qaniyev, 1918.Yıl Şamaxı Soykırımı, Bakü, Nurlan, 2003, s.14.

[13] www.mehrnews.com/tr/NewsPrint.aspx?NewsID=1227386 .

[14] www2.irna.ir/tr/news/view/line-117/1009154033101012.htm/12.

[15] www.armtoday.info/printnewsitem.asp&Lang=_Ru&NewsID=59068.

[16] <http://www.hurriyet.com.tr/gaspcilar-ermenistandan-40052837>

[17] <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/kayip-is-adaminin-ailesine-sok-mesaj-baban-bizim-evde-git-al-41124484>

[18] http://www.publika.az/index.php?action=static_detail&static_id=19279

[19] *Kuveytde Ermenilerden İbaret Cinayet İşleyen bir Grup Yakalanmıştır. El-Der Gazetesi, Kuveyt, 11 Temmuz 2011, № 1054 (Arapça)*

[20] *PEJAK Terrorist Group Receiving Training in Armenia, Tahran TİMES Gazetesi, 18 Ağustos 2011.*

[21] *Ermeniler 2 milyon Osmanlı Türkünü öldürmüşler, Azərbaycan, "Xalq Gəzeti, 24 Haziran 2009.*

[22] *Fayal Erix, Ermeni Mifomaniyası, 2007, s.153.*

[23] *Quram Marxuliya, Ponti-Kafqs Mekanı və Böyük Ermənistanıdeyası. «Ирс Наследие», 2007, №4-6 (28-29), s.44.*

[24] *Samuel A.Weems. Ermənistan-Terörist Christian Ülkenin Sırları., I c., Bakü, 2004, s.385*

[25] <https://azertag.az/xeber/1206610>

Yazar hakkında :

-

Atıfta bulunmak için: ŞAHTAHTI, Sabir. 2026. "İKİ YÜZ YILLIK ERMENİ SALDIRGANLIĞININ GÜÇ ALDIĞI KAYNAKLAR." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Blog No.2019 / 40. Haziran 28. Erişim Mayıs 05, 2026. <https://www.avim.org.tr/public/index.php/Blog/IKI-YUZ-YILLIK-ERMENI-SALDIRGANLIGININ-GUC-ALDIGI-KAYNAKLAR>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır